

Meziknihovní služby

Ludmila Kohoutová
Národní knihovna ČR

Komise pro služby, Brno 3.- 4.11.2011

O čem budu mluvit

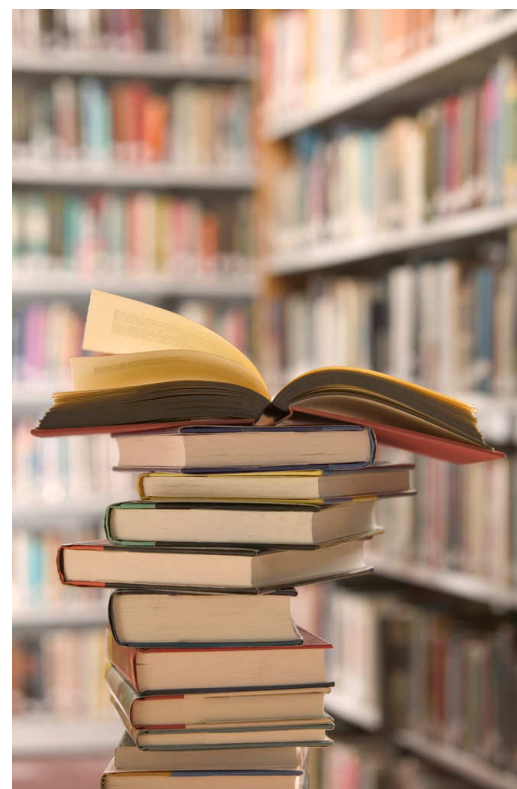
- ❑ Současnost MS
 - ❑ Statistický průzkum – popis dotazníku
 - ❑ Prezentace vybraných výsledků

- ❑ Budoucnost MS
 - ❑ Témata a návrhy k diskuzi

Důvody vzniku dotazníku

- ❑ Doporučení IFLA
- ❑ Koncepce knihoven
- ❑ Snaha zachytit současný stav

Statistický průzkum – jak, kdy a komu

- Sběr dat probíhal elektronicky
 - Dotazník prostřednictvím aplikace

- Přelom června/července 2011
- Určeno všem typům knihoven

Obsah dotazníku

- ❑ 25 otázek – 5 tématických okruhů:
 - ❑ Popis knihovny
 - ❑ MS poskytované knihovnou
 - ❑ MS žádané knihovnou
 - ❑ Čtenáři a MS
 - ❑ Spolupráce v rámci MS

Výsledky statistického šetření

Přehled výsledků
vybraných otázek

Typ knihovny

Obecní (místní) knihovna	46	12%
Městská knihovna	146	37%
Městská knihovna s výkonem regionálních funkcí	65	17%
Krajská knihovna	12	3%
Ústřední odborná knihovna	3	1%
Knihovna ústavu Akademie věd ČR a ostatních ústavů	24	6%
Vysokoškolská knihovna	43	11%
Lékařská knihovna (v nemocnici, poliklinice, ústavu a jiném zdrav. zařízení)	3	1%
Knihovna kulturní instituce (muzeum, galerie, památková péče apod.)	31	8%
Knihovna orgánu státní správy včetně Parlamentní knihovny	3	1%
Jiná	5	1%

Objem MS v roce 2010

Počet objednávek MS v roce 2010		
<i>Typ knihovny</i>	<i>aktivní MS</i>	<i>pasivní MS</i>
Školní	320	9642
Lékařské	17743	31301
Veřejné	163673	116489
AV ČR	12439	9610
Vysokoškolské	19937	31202
Celkem	214112	198244

„Nejvytíženější“ knihovny

Národní knihovna ČR	131	34%
Moravská zemská knihovna	141	37%
Národní technická knihovna	34	9%
Národní lékařská knihovna	22	6%
Zemědělská a potravinářská knihovna	13	3%
Národní pedagogická knihovna Komenského	12	3%
Knihovna Akademie věd (či některého z ústavů AV)	56	15%
Krajská knihovna	202	53%
Vysokoškolská knihovna/Univerzitní knihovna	73	19%
Příslušná knihovna s regionální funkcí	129	34%
Other	97	25%

Uživatelé mohli vybrat více než jedno zaškrťovací políčko, takže procento může vzrůst na více než 100 %.

MS v elektronickém prostředí - klady

- ❑ Zadávání požadavků převážně elektronicky
 - ❑ Elektronické formuláře
 - ❑ E-mail

- ❑ Zdroje pro vyřizování požadavků
 - ❑ EIZ
 - ❑ Digitální knihovny
 - ❑ Volný internet

MS v elektronickém prostředí - zápory

- ❑ Modul MS součástí OPAC knihovny
 - ❑ 129 Ano x **252 Ne**
 - ❑ Čtenáři nemají možnost sledovat požadavky on-line

- ❑ Způsob zasílání kopií
 - ❑ Málo využívaná služba document delivery (5%)
 - ❑ E-mail (26%) – v rozporu s AZ

- ❑ Způsob úhrady
 - ❑ Málo využívané konto předplatného

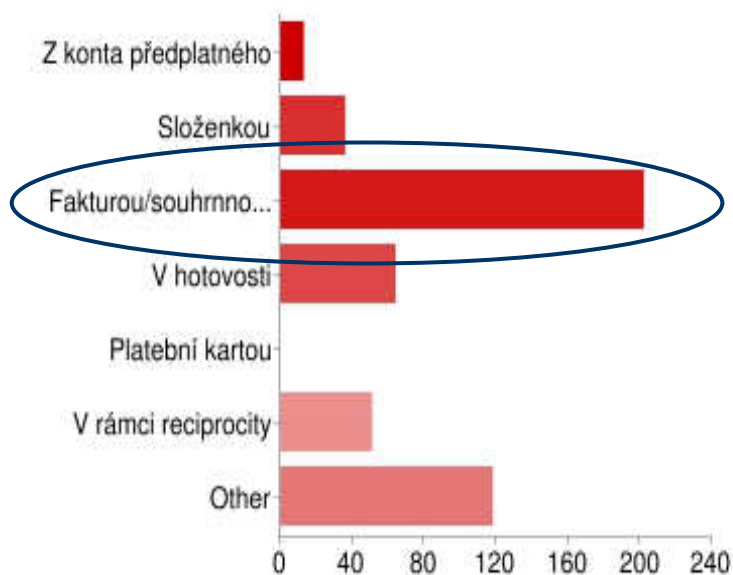
Poplatky v MS

- ❑ Meziknihovní výpůjční a informační služby je knihovna povinna poskytovat bezplatně
- ❑ Za poskytnutí kopie dokumentu v rámci meziknihovních reprografických služeb může dožádaná knihovna požadovat úhradu vynaložených nákladů
- ❑ Provozovatelé knihoven mohou požadovat úhradu nákladů na dopravu dokumentu

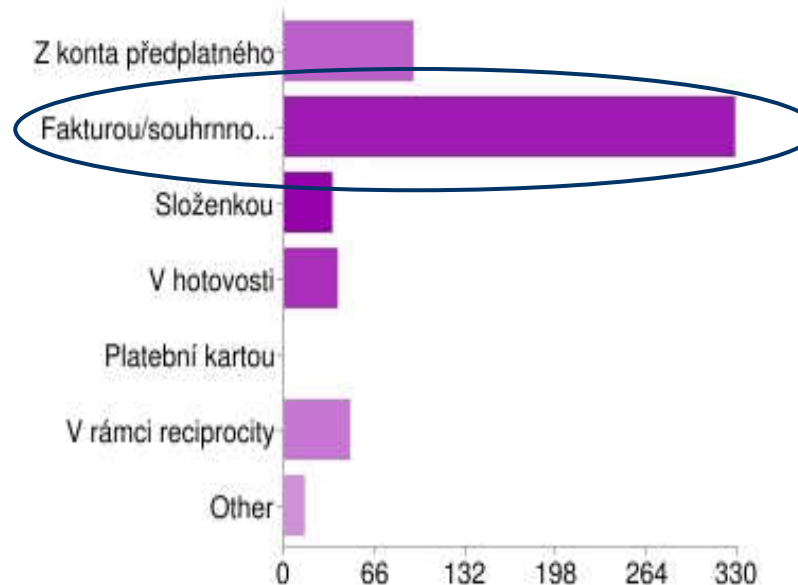

Způsob úhrady MS

Jak mohou knihovny hradit poplatky za požadované MS?

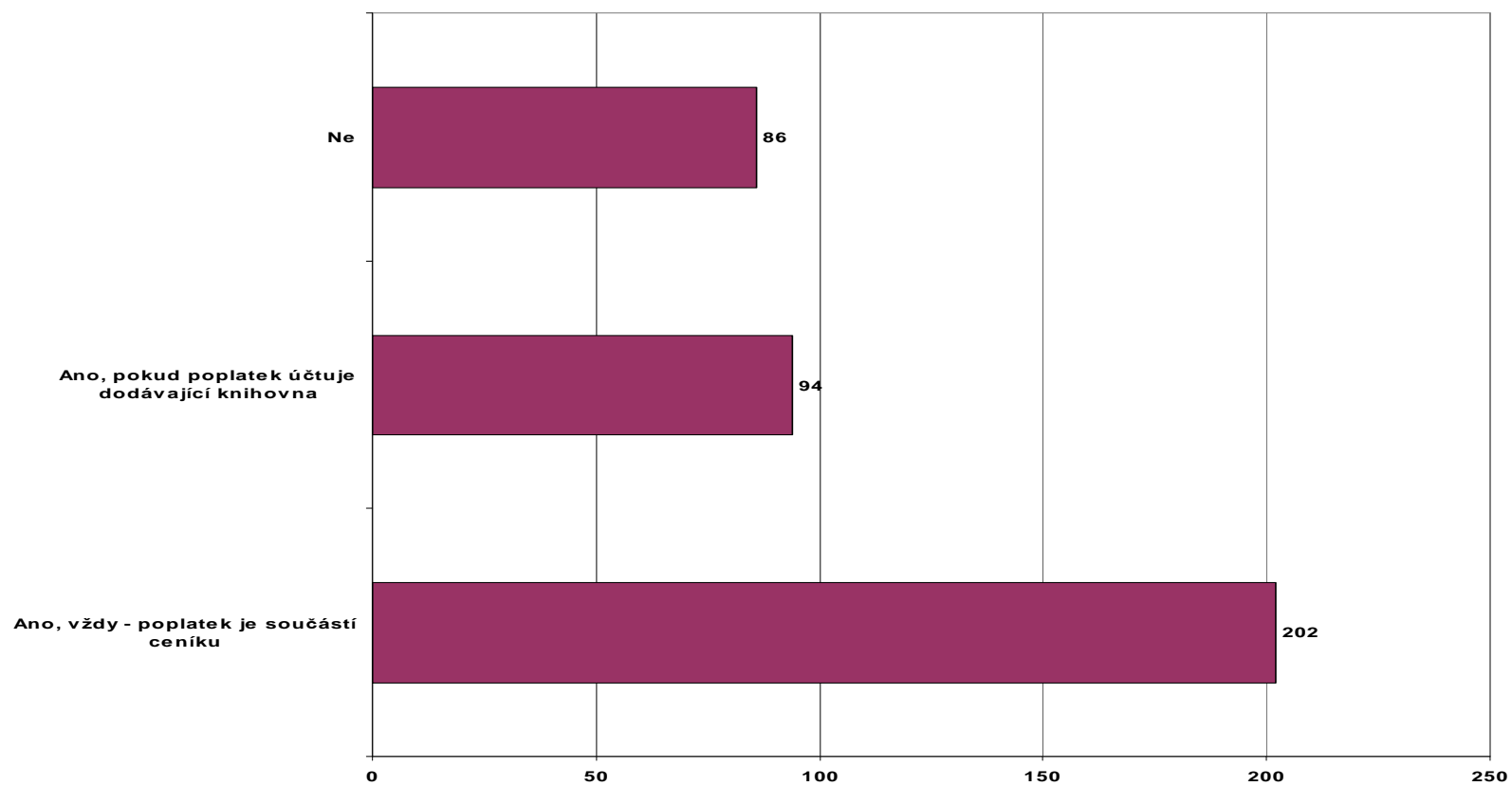
Jakým způsobem hradí vaše knihovna objednané MS?

- Nejvyužívanější – úhrada fakturou/souhrnnou fakturou

Poplatky účtované čtenářům

Souborné katalogy

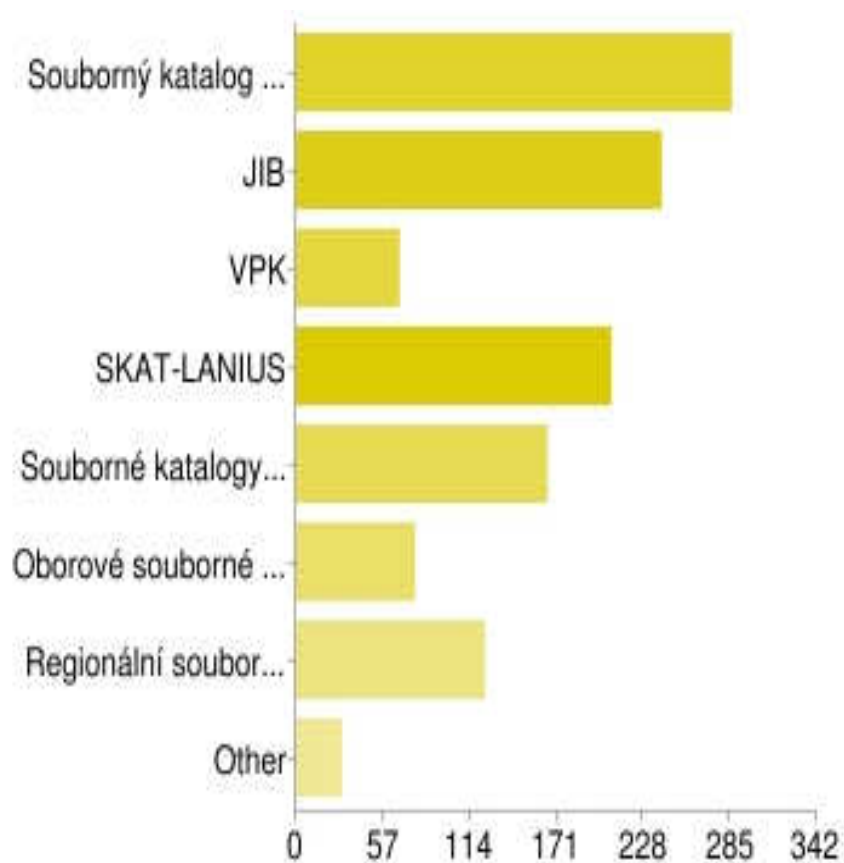
- ❑ Z nabídnutých možností
 - ❑ Caslin
 - ❑ JIB
 - ❑ VPK
 - ❑ SKAT-LANIUS
 - ❑ Souborné katalogy VŠ
 - ❑ Oborové
 - ❑ Regionální

- ❑ Tři „nejoblíbenější“

Zjišťování dostupnosti dokumentu

1. **Caslin (286)**

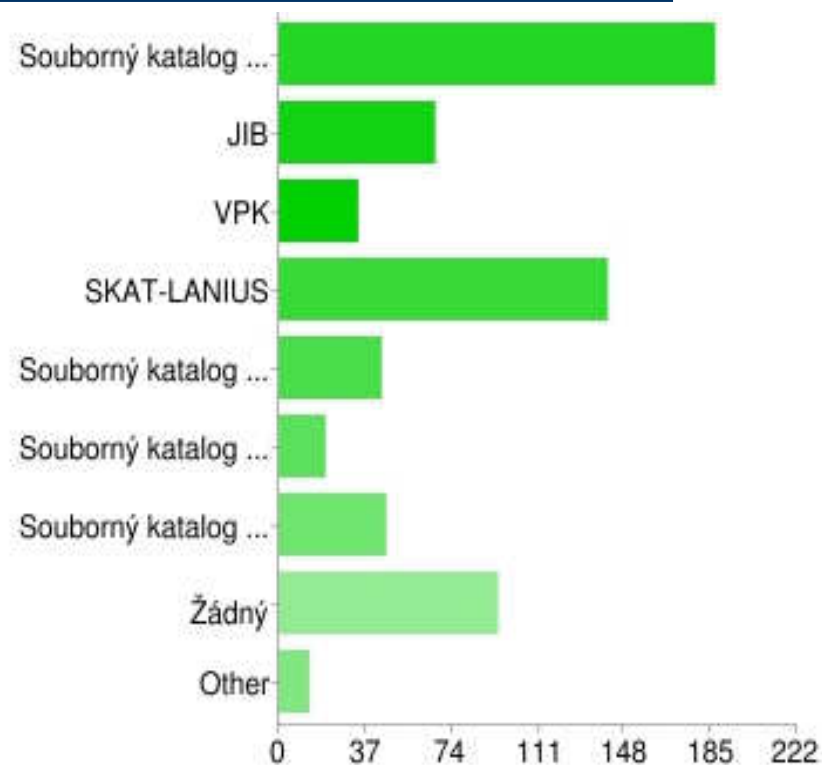
2. **JIB (240)**

3. **SKAT-LANIUS (207)**

Vytváření souborných katalogů

1. **Caslin (187)**
2. **SKAT-LANIUS (141)**
3. **Žádný (94)**

Budoucnost MS

Témata a návrhy k diskuzi

Výpůjčka dokumentu přímo uživateli

Byla by vaše knihovna ochotná půjčit dokument uživateli jiné knihovny přímo bez zprostředkování žádající knihovnou, pokud by existovala možnost ověřit si identifikaci uživatele prostřednictvím centrální identifikační služby a pokud by knihovna, u které by byl uživatel registrovaný, tuto výpůjčku garantovala?

Ano 211 x Ne 171

Garance takové výpůjčky knihovnou

Byla by vaše knihovna ochotná garantovat svému registrovanému uživateli výpůjčku dokumentu z jiné knihovny přímo bez zprostředkování žádající knihovnou, pokud by existovala možnost ověřit si identifikaci uživatele prostřednictvím centrální identifikační služby?

Ano 202 x Ne 180

Kudy dál...

- ❑ Technický rozvoj
 - ❑ EIZ v meziknihovních službách
 - ❑ Modul MS součástí OPAC
 - ❑ Přímé půjčování – ano, ale...

- ❑ Informovanost
 - ❑ Vzdělávání pracovníků MS
 - ❑ Propagace MS mezi čtenáři

- ❑ Finance
 - ❑ Poštovné
 - ❑ Způsob hrazení poplatků za MS

Děkuji za pozornost

Ludmila.Kohoutova@nkp.cz